DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

15. december 2009 *

I sag C-409/05,

angående et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 226 EF, anlagt den 14. november 2005,

Europa-Kommissionen ved C. Cattabriga, D. Triantafyllou, H. Støvlbæk og G. Wilms, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Den Hellenske Republik ved A. Samoni-Rantou, E.-M. Mamouna og K. Boskovits, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

* Processprog: græsk.

støttet af:

Kongeriget Danmark ved J. Bering Liisberg, som befuldmægtiget,

Den Italienske Republik ved I. Braguglia, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato G. De Bellis, og med valgt adresse i Luxembourg,

Den Portugisiske Republik ved C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes og J. Gomes, som befuldmægtigede,

Republikken Finland ved J. Heliskoski og A. Guimaraes-Purokoski, som befuldmægtigede,

intervenienter,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits og C. Toader samt dommerne C.W.A. Timmermans, A. Borg Barthet (refererende dommer), M. Ilešič, J. Malenovský og U. Lõhmus,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer
justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 25. november 2008,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. februar 2009,

afsagt følgende

Dom

1 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber har i stævningen nedlagt påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i henhold til henholdsvis artikel 2 og 9-11 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 155, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 1355/96 af 8. juli 1996 (EFT L 175, s. 3, herefter »forordning nr. 1552/89«), indtil den 31. maj 2000, og fra denne dato de samme artikler i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 130, s. 1), idet den har afvist at foretage beregningen og betalingen af unddragne egne indtægter for perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002 i forbindelse med toldfri indførsel af militært materiel, og idet den har afvist at betale morarenter af de nævnte egne indtægter, som den ikke har indbetalt til Kommissionen.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

2 Artikel 2, stk. 1, i Rådets afgørelse 88/376/EØF, Euratom af 24. juni 1988 om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter (EFT L 185, s. 24) og 94/728/EF, Euratom af 31. oktober 1994 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter (EFT L 293, s. 9) bestemmer:

»Egne indtægter, der opføres på Fællesskabernes budget, omfatter provenuet af:

[…]

b) told i henhold til den fælles toldtarif og anden told, der af Fællesskabernes institutioner er pålagt eller vil blive pålagt handelen med ikke-medlemsstater, samt told af de produkter, der henhører under traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab

[…]«

3 Artikel 20 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »EF-toldkodeksen«) bestemmer:

»1. Hvis der opstår toldskyld, er grundlaget for de efter lovgivningen skyldige afgifter De Europæiske Fællesskabers toldtarif.

[…]

3. De Europæiske Fællesskabers toldtarif består af:

a) den kombinerede nomenklatur

[…]

c) de satser og andre opkrævningselementer, der normalt finder anvendelse for varer, der er omfattet af den kombinerede nomenklatur, for så vidt angår:

— told

[…]

d) de præferencetoldforanstaltninger, der er fastsat i aftaler, som Fællesskabet har indgået med [visse] tredjelande eller grupper af lande, og hvorved der indrømmes præferencetoldbehandling

e) de præferencetoldforanstaltninger, der vedtages ensidigt af Fællesskabet til fordel for visse lande, landegrupper eller områder

f) de autonome suspensionsforanstaltninger, hvorved der fastsættes nedsættelse af eller fritagelse for importafgifter gældende for visse varer

g) de andre toldmæssige foranstaltninger, der er fastsat ved andre fællesskabsforskrifter.

[…]«

4 I EF-toldkodeksens artikel 217, stk. 1, fastsættes:

»Ethvert importafgifts- eller eksportafgiftsbeløb, der udgør en toldskyld — i det følgende benævnt afgiftsbeløb — skal beregnes af toldmyndighederne, så snart de har

de fornødne oplysninger, og indskrives af disse myndigheder i regnskabsregistrene eller på anden måde (bogføring).

[…]«

5 Inden for rammerne af ordningen om, hvorledes Fællesskabernes egne indtægter stilles til rådighed for Kommissionen, har Rådet for Den Europæiske Union vedtaget forordning nr. 1552/89, som finder anvendelse på den i denne sag omhandlede periode indtil den 30. maj 2000. Denne forordning er med virkning fra den 31. maj 2000 blevet erstattet af forordning nr. 1150/2000, hvorved forordning nr. 1552/89 blev kodificeret, uden at dens indhold blev ændret.

6 Artikel 2 i forordning nr. 1552/89 bestemmer:

»1. Ved anvendelse af denne forordning er en [fordring] fra Fællesskabet på de i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i afgørelse 88/376/EØF, Euratom omhandlede egne indtægter fastlagt, så snart toldbestemmelsernes betingelser om bogføring af fordringen er opfyldt, og beløbet er meddelt debitor.

1a. Den i stk. 1 omhandlede fastlæggelse anses for at have fundet sted på den i toldbestemmelserne fastsatte bogføringsdato.

[…]«

7 Forordningens artikel 9, stk. 1, bestemmer:

»Som nærmere fastlagt i artikel 10 fører hver enkelt medlemsstat egne indtægter til kredit for den konto, som er oprettet med henblik herpå i Kommissionens navn hos medlemsstatens finansforvaltning eller hos det af medlemsstaten udpegede organ.

Denne konto føres vederlagsfrit.«

8 Forordningens artikel 10, stk. 1, bestemmer:

»Efter fradrag af 10% i opkrævningsomkostninger, jf. artikel 2, stk. 3, i afgørelse 88/376/EØF, Euratom, foretages den i artikel 2, stk. 1, litra a) og b), i nævnte afgørelse omhandlede kreditering senest den første arbejdsdag efter den 19. i den anden måned efter den måned, i hvilken fordringen blev fastlagt i henhold til artikel 2.

[…]«

9 Artikel 11 i forordning nr. 1552/89 bestemmer:

»Enhver forsinkelse af krediteringen af den i artikel 9, stk. 1, foreskrevne konto medfører, at den pågældende medlemsstat skal betale en rente, hvis sats er lig med den på forfaldsdagen på medlemsstatens pengemarked gældende rentesats for kortfristet

statsfinansiering, forhøjet med 2 procentpoint. Denne sats forhøjes med 0,25 procentpoint for hver måneds forsinkelse. Den således forhøjede sats anvendes på hele forsinkelsesperioden.«

10 Artikel 22 i forordning nr. 1150/2000 bestemmer:

»Forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 ophæves.

Henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilaget, del A.«

11 Når bortses fra den omstændighed, at forordning nr. 1552/89 henviser til afgørelse 88/376, og forordning nr. 1150/2000 henviser til afgørelse 94/728, er artikel 2 og 9-11 i disse to forordninger i det væsentlige identiske.

12 Satsen på 10% i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1150/2000 er blevet forhøjet til 25% ved Rådets afgørelse 2000/597/EF, Euratom af 29. september 2000 om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter (EFT L 253, s. 42).

13 I første betragtning til nævnte afgørelse anføres:

»Det Europæiske Råd konkluderede på mødet den 24. og 25. marts 1999 i Berlin bl.a., at ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter bør være retfærdig, gennemsigtig, omkostningseffektiv, enkel og baseret på kriterier, som bedst muligt afspejler hver enkelt medlemsstats evne til at bidrage.«

14 I Rådets forordning (EF) nr. 150/2003 af 21. januar 2003 om suspension af told på visse våben og former for forsvarsmateriel (EFT L 25, s. 1), der er udstedt med hjemmel i artikel 26 EF, anføres i femte betragtning:

»Af hensyn til beskyttelsen af medlemsstaternes nationale sikkerhedsinteresser er det nødvendigt at fastlægge særlige administrative procedurer for suspension af toldsatserne. En erklæring fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, til hvis styrker våbnene eller forsvarsmateriellet er bestemt, kan også anvendes som den toldangivelse, toldkodeksen kræver, og anses samtidig for at være garanti for, at betingelserne er opfyldt. Toldangivelsen bør gives i form af et certifikat. Det er hensigtsmæssigt at fastlægge, hvilken form sådanne certifikater skal have, og at give mulighed for, at toldangivelsen kan foretages elektronisk.«

15 I denne forordnings artikel 1 bestemmes:

»I denne forordning fastsættes betingelserne for autonom suspension af toldsatserne for visse våben og former for forsvarsmateriel indført fra tredjelande af eller på vegne af de myndigheder, der har ansvaret for det militære forsvar i medlemsstaterne.«

16 I den nævnte forordnings artikel 3, stk. 2, fastsættes:

»Uanset stk. 1 kan certifikatet og de importerede varer af hensyn til beskyttelsen af nationale sikkerhedsinteresser forelægges andre myndigheder, som den importerende medlemsstat har udpeget med henblik herpå. I sådanne tilfælde sender den kompetente myndighed, der har udstedt certifikatet, hvert år inden henholdsvis den 31. januar og den 31. juli en kortfattet rapport om sådan import til medlemsstatens toldmyndigheder. Rapporten skal dække en periode på seks måneder umiddelbart forud for den måned, hvor rapporten skal indsendes. Den skal indeholde hvert certifikats nummer og udstedelsesdato, indførselsdatoen samt den samlede værdi og bruttovægt af de importvarer, der er omfattet af disse certifikater.«

17 Forordning nr. 150/2003 finder i henhold til sin artikel 8 anvendelse fra den 1. januar 2003.

Den administrative procedure

18 Kommissionen indledte ved åbningsskrivelse af 17. oktober 2003 en traktatbrudsprocedure over for Den Hellenske Republik og anmodede denne medlemsstat om at foretage beregningen og betalingen af ikke indbetalte egne indtægter i perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002 vedrørende de omtvistede indførsler samt betalingen af renter vedrørende disse.

19 I sit svar af 18. august 2003 vedrørende traktatbrudsproceduren indledt den 21. december 2001 vedrørende de samme omstændigheder, som imidlertid blev afsendt den 24. oktober 2003, gjorde Den Hellenske Republik gældende, at artikel 296, stk. 1, litra b), EF tillod den at toldfritage indførsel af militært materiel for at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

20 Efter at have gjort sig bekendt med dette svar fremsatte Kommissionen den 18. oktober 2004 en begrundet udtalelse, hvori den opfordrede denne medlemsstat til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme udtalelsen inden for en frist på to måneder fra modtagelsen. Medlemsstaten svarede den 18. februar 2005, idet den gentog og præciserede de tidligere fremførte betragtninger.

21 Under hensyn til de oplysninger, som Den Hellenske Republik var fremkommet med, besluttede Kommissionen at anlægge dette søgsmål.

22 Ved kendelse af 13. september 2007 gav Domstolens præsident tilladelse til, at Kongeriget Danmark, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Republikken Finland intervenerer til støtte for Den Hellenske Republiks påstande.

Om søgsmålet

Formaliteten

23 Den Hellenske Republik har for det første fremsat en formalitetsindsigelse på grund af formmangler, som berører søgsmålet, nemlig valg af urigtigt retsmiddel. Denne medlemsstat har forklaret, at eftersom den påberåbte sig artikel 296 EF for ikke at betale told ved de omhandlede indførsler af militært materiel, kunne Kommissionen ikke indlede det foreliggende søgsmål på grundlag af artikel 226 EF, men skulle anvende den specielle procedure fastsat i artikel 298, stk. 2, EF.

24 Det bemærkes imidlertid, at selv om Den Hellenske Republik gjorde denne formalitetsindsigelse gældende i sit svarskrift, fremsatte den imidlertid ikke et tilsvarende anbringende i duplikken, således at denne indsigelse skal afvises i henhold til Domstolens procesreglements artikel 42, idet sagsøgeren ikke har haft mulighed for at tilbagevise det.

25 Uafhængigt af betragtninger vedrørende procesreglementet bemærkes, at Kommissionens formål med dette søgsmål er at få fastslået en tilsidesættelse af artikel 2 og 9-11 i forordning nr. 1552/89 og nr. 1150/2000. Artikel 298 EF kunne kun anvendes, hvis Kommissionen havde påstået misbrug af de i artikel 296 EF og 297 EF fastsatte beføjelser.

26 Den græske regerings befuldmægtigede rejste for det andet under retsmødet en formalitetsindsigelse om, at der ikke under et traktatbrudssøgsmål kan nedlægges påstand om, at Domstolen pålægger en medlemsstat at vedtage bestemte foranstaltninger.

27 I denne henseende er det tilstrækkeligt at anføre, at det fremgår af selve ordlyden af Kommissionens stævning, at den har begrænset sig til at nedlægge påstand om, at det påståede traktatbrud fastslås, uden at Domstolen anmodes om at pålægge den pågældende medlemsstat bestemte foranstaltninger.

28 Kommissionens søgsmål bør derfor antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

Parternes argumenter

29 Kommissionen har gjort gældende, at Den Hellenske Republik ikke kan støtte sin afvisning af at betale told på artikel 296 EF, fordi opkrævning af told ikke udgør en trussel mod denne medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser.

30 Kommissionen har indledningsvis gjort gældende, at den ikke anfægter Den Hellenske Republiks særlige geografiske situation, men nødvendigheden, for denne medlemsstat, af at toldfritage indførsel af militært materiel for at beskytte dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

31 Kommissionen er af den opfattelse, at foranstaltninger, hvorved der indføres fravigelser eller undtagelser, som f.eks. artikel 296 EF, skal fortolkes strengt. Den medlemsstat, der påberåber sig anvendelsen af denne artikel, skal derfor bevise, at den opfylder alle de betingelser, der er fastsat heri, når den påtænker at fravige EF-toldkodeksens artikel 20, som har hjemmel i artikel 26 EF, og følgelig den fælles toldtarif, der finder anvendelse på de omhandlede indførsler.

32 Ifølge Kommissionen påhviler det de græske myndigheder at fremlægge konkret og underbygget bevis for, at den i denne sag omhandlede opkrævning af indførselstold udgør en trussel mod denne medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser.

33 Forøgelsen eller moderniseringen af det militære materiel og den mærkbare formindskelse af ressourcer anvendt til udrustningsprogrammer udgør i denne henseende ikke et sådant bevis. Det samme gælder omfanget af »forsvars«-udgifter, som er blevet påberåbt, og som ikke henviser til beviste relevante oplysninger.

34 Kommissionen har anført, at Den Hellenske Republiks argumentation vedrørende frygten for, at oplysninger, der berører den militære tavshedspligt, udbredes i forbindelse med kontrolprocedurer, er ubegrundet, dels fordi hvem som helst via internettet kan få adgang til detaljerede oplysninger om f.eks. den våbentype, som er blevet eksporteret til sagsøgte, dels fordi formålet med den foreliggende traktatbrudsprocedure er begrænset til selve princippet om betaling af told. Kommissionen har også anført, at anvendelsen af EF-toldordningen under alle omstændigheder indebærer EF-embedsmænds og nationale embedsmænds medvirken, og disse er underlagt en tavshedspligt ved behandling af følsomme oplysninger.

35 Kommissionen er af den opfattelse, at argumentationen om, at dens passivitet — efter at den over for Den Hellenske Republik havde iværksat traktatbrudsproceduren vedrørende indførsel af materiel til både civilt og militært brug — viser, at den stiltiende har givet afkald på at forfølge det i denne sag omhandlede traktatbrud, ikke kan tiltrædes. Medlemsstaten kan ikke påberåbe sig krænkelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ud fra den opfattelse, at denne passivitet kan anses for Kommissionens accept af den i denne sag omhandlede fritagelse, eftersom de to procedurer, selv om de har mange lighedspunkter, er forskellige, og eftersom Kommissionen råder over en vid skønsbeføjelse med hensyn til traktatbrudssøgsmål.

36 Kommissionen har tilføjet, at forordning nr. 150/2003 har sin direkte hjemmel i artikel 26 EF om indførelse af told og ikke i artikel 296 EF, der selv inden for rammerne af den nye lovgivning ikke kan give støtte for den omhandlede fritagelse.

37 Den manglende opkrævning af den omhandlede told udgør ifølge Kommissionen en ulighed mellem medlemsstaterne med hensyn til deres respektive bidrag til Fællesskabets budget. Den manglende opkrævning viser, at denne medlemsstat tilsidesætter sine forpligtelser til at bidrage solidarisk til finansieringen af dette budget.

38 Kommissionen er endelig af den opfattelse, at tilbagebetaling af told til de medlemsstater, der har anvendt den fælles toldtarif korrekt, ikke kan afhjælpe den ulige budgetmæssige behandling, som de har lidt. Kommissionen kan som vogter af traktaterne ikke lade en sådan tilsidesættelse af fællesskabslovgivningen fortsætte til skade for Fællesskabets budget.

39 Den Hellenske Republik er af den opfattelse, at det følger af selve ordlyden af artikel 296, stk. 1, litra b), EF, at traktaten har tilsigtet at tildele medlemsstaterne en vid skønsbeføjelse vedrørende de foranstaltninger, de træffer for at beskytte deres væsentlige sikkerhedsinteresser, og som angår de varer, hvorpå bestemmelserne i artikel 296, stk. 1, litra b), EF finder anvendelse. Disse bestemmelser tillader således medlemsstaterne at fravige artikel 26 EF og EF-toldkodeksen i tilfælde af indførsel af materiel, der udelukkende er bestemt til militære formål, når formålet med denne indførsel er at beskytte den pågældende medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser i betragtning af dennes særlige situation.

40 Med hensyn til den manglende opkrævning af told ved indførslerne af militært materiel i den pågældende periode har Den Hellenske Republik påberåbt sig anvendelsen af undtagelserne, der er fastsat i artikel 296, stk. 1, litra a) og b), EF, idet anvendelsen af EF-toldlovgivningen på disse indførsler kunne skade dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

41 Den Hellenske Republik er af den opfattelse, at spørgsmålet, om der foreligger en toldovertrædelse eller ej før ikrafttrædelsen af forordning nr. 150/2003, ikke er blevet afgjort endeligt. En finansiel skyld afhænger ifølge denne medlemsstat desuden af, om der er opstået en tilsvarende toldskyld.

42 Den Hellenske Republik har anført, at betaling af told ved indførsel af militært materiel ikke blot i væsentligt omfang påvirker det nationale forsvarsmaterielprogram, men også har direkte indvirkning på dens forsvarskapacitet, og således direkte sætter beskyttelsen af dens væsentlige sikkerhedsinteresser på spil, jf. artikel 296 EF.

43 Den Hellenske Republik er af den opfattelse, at den råder over en vid skønsbeføjelse med hensyn til valg af, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at beskytte dens væsentlige sikkerhedsinteresser. Den omstændighed, at forordning nr. 150/2003 tager medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser i betragtning ved fra den 1. januar 2003 at foreskrive en toldsuspension ved indførsel af militært materiel, berører ikke muligheden for at anvende artikel 296 EF, når medlemsstaterne opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

44 Den Hellenske Republik er desuden af den opfattelse, at fællesskabslovgiver med vedtagelsen af forordning nr. 150/2003 bekræftede nødvendigheden af at respektere

medlemsstaternes sikkerhedsinteresser og deres ret til at påberåbe sig fortrolighed, når dette er nødvendigt, hvilket kan ske ved hjælp af særlige administrative procedurer inden for toldsuspensionsordningen.

45 Den Hellenske Republik finder, at den har meddelt Kommissionen så mange oplysninger, som det var muligt at meddele den, idet yderligere oplysninger kunne skade dens væsentlige sikkerhedsinteresser, og at det fremgår klart af de meddelte oplysninger, at betalingen af told ville påvirke dens forsvarskapacitet, f.eks. ved at formindske flyvevåbenets program for indkøb og vedligeholdelse, henset til den særligt store udgift til imødegåelse af angreb.

46 Den Hellenske Republik finder endvidere, at det er umuligt præcist at beregne toldskylden uden samtidig at meddele oplysninger om indførsel efter type materiel, fordi de også udgør beregningsgrundlaget for toldnomenklaturen.

Domstolens bemærkninger

47 EF-toldkodeksen foreskriver, at der opkræves told ved indførsel fra tredjelande af varer til militært brug som de i sagen omhandlede. EF-toldlovgivningen indeholdt ikke i perioden for de omtvistede indførsler, dvs. fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002, nogen bestemmelse, der fastsatte en særlig toldfritagelse for indførsel af denne type goder. Derfor gjaldt der heller ikke i denne periode en udtrykkelig fritagelse for forpligtelsen til at betale skyldig told til de kompetente myndigheder, i givet fald med morarenter.

48 Det kan desuden udledes af vedtagelsen af forordning nr. 150/2003, der foreskriver suspension af told på visse våben og former for forsvarsmateriel fra den 1. januar 2003, at fællesskabslovgiver har taget udgangspunkt i, at der før denne dato bestod en forpligtelse til at betale nævnte told.

49 Den Hellenske Republik har ikke på noget tidspunkt benægtet, at de omtvistede indførsler fandt sted i den omhandlede periode. Den Hellenske Republik har begrænset sig til at anfægte Fællesskabets ret til de omhandlede egne indtægter, idet den under henvisning til artikel 296 EF har gjort gældende, at forpligtelsen til at betale told af forsvarsmateriel indført fra tredjelande udgør et alvorligt indgreb i dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

50 Det følger af Domstolens faste praksis, at selv om det tilkommer medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opretholde deres indre og ydre sikkerhed, betyder dette dog ikke, at sådanne foranstaltninger falder helt uden for fællesskabsrettens anvendelsesområde (jf. dom af 26.10.1999, sag C-273/97, Sirdar, Sml. I, s. 7403, præmis 15, og af 11.1.2000, sag C-285/98, Kreil, Sml. I, s. 69, præmis 15). Som Domstolen nemlig allerede har fastslået, findes traktatens udtrykkelige undtagelsesbestemmelser vedrørende situationer, der kan true den offentlige sikkerhed, kun i artikel 30 EF, 39 EF, 46 EF, 58 EF, 64 EF, 296 EF og 297 EF, der angår usædvanlige, klart afgrænsede tilfælde. Det kan ikke udledes heraf, at der efter traktaten gælder et almindeligt forbehold for samtlige foranstaltninger, der træffes af hensyn til den offentlige sikkerhed, og som udelukker disse fra fællesskabsrettens anvendelsesområde. Såfremt der antoges at gælde et sådant forbehold, uafhængigt af de nærmere betingelser i traktatens bestemmelser, ville fællesskabsrettens bindende karakter og ensartede anvendelse kunne skades (jf. dom af 11.3.2003, sag C-186/01, Dory, Sml. I, s. 2479, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).

51 Det følger desuden af fast retspraksis vedrørende undtagelser til de grundlæggende friheder, at undtagelserne fastsat i artikel 296 EF og 297 EF skal fortolkes strengt (jf. bl.a. dom af 31.1.2006, sag C-503/03, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 1097, præmis 45, af 18.7.2007, sag C-490/04, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6095, præmis 86, og af 11.9.2008, sag C-141/07, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 6935, præmis 50).

52 Hvad nærmere bestemt angår artikel 296 EF bemærkes, at selv om denne artikel nævner foranstaltninger, som en medlemsstat kan anse for nødvendige til beskyttelse af dens væsentlige sikkerhedsinteresser, eller oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville være i strid med disse interesser, kan bestemmelsen ikke fortolkes således, at den tildeler medlemsstaterne kompetence til at fravige traktatens bestemmelser blot ved påberåbelse af disse interesser.

53 Domstolen har i øvrigt på området for merværdiafgift i dom af 16. september 1999, Kommissionen mod Spanien (sag C-414/97, Sml. I, s. 5585), fastslået det omhandlede traktatbrud med den begrundelse, at Kongeriget Spanien ikke havde bevist, at fritagelsen for den nævnte afgift af indførsler og erhvervelser af våben, ammunition og materiel udelukkende til militært brug — hvilken fritagelse var fastsat i spansk lovgivning — var begrundet i nødvendigheden af at beskytte medlemsstatens væsentlige sikkerhedsinteresser i henhold til artikel 296, stk. 1, litra b), EF.

54 Det påhviler derfor den medlemsstat, der påberåber sig artikel 296 EF, at bevise nødvendigheden af at bringe undtagelsen fastsat i denne artikel i anvendelse for at beskytte sine væsentlige sikkerhedsinteresser.

55 På baggrund af disse betragtninger kan det ikke anerkendes, at en medlemsstat påberåber sig, at militært materiel fordyres som følge af anvendelsen af told på

indførsler af sådant materiel fra tredjelande, med henblik på til skade for andre medlemsstater, der opkræver og betaler told vedrørende sådanne indførsler, at unddrage sig de forpligtelser, der påhviler den som følge af den økonomiske solidaritet med hensyn til Fællesskabets budget.

56 Hvad angår argumentet om, at EF-toldprocedurerne ikke kan garantere Den Hellenske Republiks sikkerhed med hensyn til kravene om fortrolighed i aftaler indgået med eksporterende stater, skal det understreges, som Kommissionen med rette har anført, at anvendelsen af EF-toldordningen indebærer EF-embedsmænds og nationale embedsmænds medvirken, og disse er i givet fald underlagt en tavshedspligt, der ved behandling af følsomme oplysninger kan beskytte medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser.

57 De erklæringer, som medlemsstaterne skal udfylde og tilsende Kommissionen regelmæssigt, forudsættes desuden ikke at være så nøjagtige, at de kan skade de nævnte staters interesser med hensyn til såvel sikkerhed som fortrolighed.

58 På denne baggrund, og i overensstemmelse med artikel 10 EF vedrørende medlemsstaternes forpligtelse til at lette Kommissionen i gennemførelsen af dennes opgave, som består i at sikre overholdelsen af traktaten, skal de stille de dokumenter til rådighed for denne institution, som er nødvendige for at kontrollere, at Fællesskabets egne indtægter overføres forskriftsmæssigt. En sådan forpligtelse er imidlertid ikke, som generaladvokaten har anført i punkt 168 i forslaget til afgørelse, til hinder for, at medlemsstaterne i det enkelte tilfælde undtagelsesvis, på grundlag af artikel 296 EF, kan

begrænse de tilsendte oplysninger til oplysninger i visse dele af et dokument eller nægte at meddele et dokument i sin helhed.

59 Under hensyn til det ovenfor anførte har Den Hellenske Republik ikke bevist, at de nødvendige betingelser for anvendelse af artikel 296 EF er opfyldt.

60 Med hensyn til Den Hellenske Republiks argumenter om Kommissionens langvarige passivitet og vedtagelsen af forordning nr. 150/2003 til støtte for, at medlemsstaten med rette kunne antage, at Kommissionen ikke ville indlede dette søgsmål, eftersom den stiltiende havde accepteret en undtagelse på området, bemærkes endelig, at Kommissionen på intet tidspunkt under sagen har opgivet sit principielle standpunkt.

61 Kommissionen viste i den erklæring, den afgav under forhandlingerne om forordning nr. 150/2003, sin faste hensigt om ikke at give afkald på opkrævningen af told, som skulle have været betalt for perioderne før forordningens ikrafttræden, og forbeholdt sig retten til at vedtage passende foranstaltninger i så henseende.

62 Det følger af det foregående, at Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til henholdsvis artikel 2 og 9-11 i forordning nr. 1552/89 indtil den 31. maj 2000, og fra denne dato de samme artikler i forordning nr. 1150/2000, idet den har afvist at foretage beregningen og betalingen af unddragne egne indtægter til Kommissionen for perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002 i forbindelse med toldfri indførsel af militært materiel, og idet den har afvist at betale morarenter af de nævnte egne indtægter, som den ikke har indbetalt til Kommissionen.

Sagens omkostninger

63 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Den Hellenske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Den Hellenske Republik har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

64 I henhold til samme artikels stk. 4, første afsnit, bærer Kongeriget Danmark, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Republikken Finland, der er indtrådt i sagen, deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

1) Den Hellenske Republik har tilsidesat de forpligtelser, der påhvilede den i henhold til henholdsvis artikel 2 og 9-11 i Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1552/89 af 29. maj 1989 om gennemførelse af afgørelse 88/376/EØF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, som ændret ved Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 1355/96 af 8. juli 1996, indtil den 31. maj 2000, og fra denne dato de samme artikler i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter, idet den har afvist at foretage beregningen og betalingen af unddragne egne indtægter til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber for perioden fra den 1. januar 1998 til den 31. december 2002 i forbindelse med toldfri indførsel af militært materiel, og idet den har afvist at betale morarenter af de nævnte egne indtægter, som den ikke har indbetalt til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

2) Den Hellenske Republik betaler sagens omkostninger.

3) Kongeriget Danmark, Den Italienske Republik, Den Portugisiske Republik og Republikken Finland bærer deres egne omkostninger.

Underskrifter